

MEMO

e-Depot RAR: terugblik en stand van zaken

2015: Roadshow

In 2015 werd het startsein gegeven voor een zogenaamde e-Depot roadshow. Met een waslijst aan vragen op zak bracht het RAR een bezoek aan archiefdiensten in Nederland en België, die reeds ervaring hadden opgedaan met een e-Depot. Doel; lering trekken uit de worst- en best practices van anderen en daarna samen met onze gemeenten praktijkervaring op doen tijdens een eigen e-Depot project. Dat is gelukt.

2016: Overdrachtsprotocol, groendruk en opnamemodel

In 2016 werd door het RAR een overdrachtsprotocol, groendruk en opnamemodel vastgesteld. Deze documenten omschrijven de werkmethode voor het overbrengen van digitaal archief van gemeenten naar het e-Depot van het RAR. De inhoud van deze documenten wordt nu nog altijd bijgewerkt op basis van ervaringen die we opdoen in gesprekken en projecten met gemeenten en leveranciers.

2017-2018: e-Depot projecten met gemeenten en leveranciers

In 2017 werd het eerste e-Depot project van het RAR opgestart, in samenwerking met de gemeente Zaltbommel, het Gelders Archief en Nationaal Archief. Een leerzame ervaring voor alle partijen, dat met succes werd afgesloten. Als eerste zelfstandige archiefdienst in Nederland werd door het RAR digitaal archief uit het DMS van een gemeentelijke organisatie (in ons geval de gemeente Zaltbommel) in de landelijke e-Depot voorziening Preservica geplaatst. Preservica is de naam van het softwarepakket dat het Nationaal Archief gebruikt voor het e-Depot van het Rijk. Hiervan maakt het Nationaal Archief gebruik, evenals de 12 provinciale archieven (RHC's) in Nederland. Alle werkzaamheden binnen dit project werden uitgevoerd door medewerkers van de eigen organisaties, voor een zo hoog mogelijk leereffect. Aan de gemeente Zaltbommel zijn aanbevelingen gedaan ter verbetering van de inrichting van het DMS. Aan het Nationaal Archief zijn aanbevelingen gedaan (en opgevolgd) voor de aanpassingen in de opnameprotocollen. De doorlevering van dit e-Depot naar regionale- en gemeentearchieven, waaronder ook het RAR, is eind 2017 door de minister vooralsnog op "on hold" gezet.

In 2018 werd het tweede e-Depot project afgerond. Ditmaal in een samenwerking tussen het RAR, gemeente Buren en een commerciële partij: DE REE archiefsystemen. Vanuit het DMS van de gemeente Buren werd digitaal archief in het e-Depot MAIS-Flexis geplaatst. MAIS-Flexis is de naam van het softwarepakket dat het RAR sinds 2009 gebruikt voor het beheren en toegankelijk maken van het papieren archief. Voor het opnemen van digitaal archief in het e-Depot is tijdelijk een extra module in MAIS-Flexis beschikbaar gesteld. Opnieuw werd het overdrachtsprotocol getoetst aan een praktijksituatie en werden aanbevelingen gedaan aan de gemeente Buren over de inrichting van het digitaal archief. Het project werd afgesloten tijdens de Kennisbijeenkomst Archieven in mei van dit jaar, met de overhandiging van een verklaring aan burgermeester Jan de Boer. Voor het eerst heeft een zelfstandige archiefdienst digitaal archief in deze vorm uit een e-Depot beschikbaar gesteld op internet.

Terugblik op beide e-Depot projecten

RAR en gemeenten hebben in de praktijk kunnen ervaren wat een overbrenging van digitaal archief precies inhoudt. In de kern is de werking van beide softwarepakketten grofweg hetzelfde, ze zijn dan ook gebaseerd op de zelfde normen en standaarden. De verschillen zitten in de voorbereidingsfase (digitale werkplaats) en de fase van ontsluiting (publicatie op internet). Deze twee elementen zijn voor het e-Depot van het Rijk nog volop in ontwikkeling. Bij de commerciële variant zijn deze elementen al wel aanwezig, omdat ze deels aansluiten bij de reeds bestaande programmatuur die het RAR in gebruik heeft voor het beheer en de ontsluiting van de papieren archieven.

Digitale werkplaats

De digitale werkplaats is de plek binnen het e-Depot waar digitaal archief van gemeenten wordt ontvangen en verwerkt. Na ontvangst van diverse type bestanden worden er zogenaamde verwerkingsmodellen gebouwd, daarin worden de technische en inhoudelijke stappen omschreven die moeten worden uitgevoerd alvorens het digitaal archief in het e-Depot kan worden opgenomen. Is het verwerkingsmodel klaar, dan kan een volgend soortgelijk digitaal archief automatisch worden opgenomen in het e-Depot. Het bouwen van deze verwerkingsmodellen is een essentiële vertaalsleutel tussen het DMS van de gemeente en het e-Depot van het RAR. Het wordt een belangrijk onderdeel van het beheer van het e-Depot.

Waar staan we nu: e-Depot bypass bouwvergunningen gemeente Tiel

Dit jaar heeft de gemeente Tiel besloten om een digitaal bestand met bouwvergunningen over te brengen naar het RAR. Het RAR heeft nog geen centrale e-Depot voorziening vastgesteld. Daarom treft het RAR hiervoor een speciale voorziening met behulp van het e-Depot MAIS-Flexis. Een e-Depot dat specifiek voor dit digitaal archief van de gemeente Tiel zal worden ingericht. Wel zal deze voorziening modulair worden opgebouwd, waardoor eventuele toekomstige schaalvergroting technisch gezien mogelijk is. Met deze e-Depot voorziening kan de gehele keten van opname tot beschikbaarstelling worden gerealiseerd. Het RAR is hiertoe in staat door de (praktijk)ervaring die het heeft opgedaan met de eerdere e-Depot projecten. In november van dit jaar wordt naar verwachting het project afgerond en daarmee is een werkend e-Depot een feit.

Behoefte aan overbrenging naar e-Depot stijgt

Dat gemeenten in onze regio steeds meer behoeften hebben in het overbrengen van digitaal archief naar een e-Depot voorziening is ons in het afgelopen jaar steeds duidelijker geworden. Naast de ingebruikname van een e-Depot voor de gemeente Tiel eind dit jaar, voert het RAR momenteel verkennende gesprekken met de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel voor het overbrengen van digitaal archief t/m 01-01-2020. Dit is het moment waarop een nieuw zaakstelsel binnen de Bedrijfsvoeringseenheid Bommelerwaard in gebruik gaat worden genomen.

De te kiezen richting

Zoals in eerdere terugkoppelingen over stand van zaken e-depot steeds aangegeven is, is het aan het bestuur van het RAR om een besluit te nemen over de te kiezen richting bij het in gebruik nemen van een centrale e-Depot voorziening voor het RAR.

Gezien de uitkomsten van bovengenoemde projecten, de terugtrekkende beweging van de Minister ten opzichte van de openstelling van het rijks e-depot voor gemeentelijke partijen en onze ervaringen met DE REE als leverancier van het archiefbeheersysteem MAIS-Flexis, gaat de voorgestelde keuze voor een e-depot voorziening naar DE REE archiefsystemen.

Het e-Depot RAR bij DE REE biedt de vereiste functionaliteiten en borging van de digitale duurzaamheid. De technische inrichting en het gebruik van landelijke normen en standaarden waarborgt de software-

onafhankelijkheid. Dit wil zeggen dat het RAR en daarmee de aangesloten gemeenten, indien gewenst hun bestanden op elk moment kunnen meenemen naar een andere e-depot voorziening.

Andere commerciële partijen bieden volgens ons vergelijkbare functionaliteiten, maar minder of geen functionaliteiten voor de beschikbaarstelling van de bestanden uit het e-Depot op internet. Daarnaast ontbreekt vaak nog de programmatuur voor het maken van de verwerkingsmodellen.

Aan het bestuur wordt principe uitspraak gevraagd om akkoord te gaan met deze voorgestelde richting.

13 november 2018

Kevin van Tuil

Ella Kok-Majewska